

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΜΑΡΤΙΟΥ 2009

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΕΚΦΡΑΣΗ – ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Το περιεχόμενο της συνέντευξης επικεντρώνεται στο ρόλο των νέων τεχνολογιών. Αρχικά ο Δήμου με αφορμή ερώτηση για τον τίτλο του έργου του «ψηφιακή ζωή» τονίζει ότι οι νέες τεχνολογίες χαρακτηρίζουν σε μεγάλο βαθμό τη σύγχρονη ζωή και ότι η φαντασία δεν περιορίζεται, μόνο ο τρόπος έκφρασης αλλάζει. Ερωτώμενος για τους «χάκερς», τους παραλληλίζει με τους επαναστάτες του παρελθόντος λόγω της «αντικουλτούρας» που διαχρονικά διακρίνει τη νεολαία. Για το ζήτημα του κορεσμού του διαδικτύου που ερωτήθηκε, ο Δήμου απάντησε πως κάτι τέτοιο αποκλείεται γιατί το διαδίκτυο συνεχώς εξελίσσεται. Το τελευταίο σχόλιο της δημοσιογράφου για την ίδρυση κοινού υπουργείου για την τέχνη και την τεχνολογία στις Η.Π.Α. έγινε δεκτό από το Δήμου με ενθουσιασμό γιατί η άποψή του είναι ότι «λογοτεχνία» και «τεχνολογία» δεν αποτελούν παρά τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος.

B.1. Σε κάθε έργο τέχνης το στοιχείο της φαντασίας είναι αυτό που δε λείπει. Η φαντασία είναι η ζωογόνος δύναμη για κάθε δημιουργό, τροφοδοτεί και εκφράζει την έμπνευσή του. Η δυναμική της φαντασίας του καλλιτέχνη ποτέ δεν ατονεί, ακόμη και στα ηλεκτρονικά έργα τέχνης. Ίσα ίσα που με την τεχνολογία ο καλλιτέχνης βρίσκει τρόπους να αποδώσει ακόμη καλύτερα τον

πνευματικό του καρπό υπερπηδώντας κάθε τεχνική-κυρίως-δυσκολία. Η τεχνολογία επίσης έδωσε τη δυνατότητα και για την ανακάλυψη νέων μορφών τέχνης (με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τον κινηματογράφο). Συνεπώς η φαντασία του καλλιτέχνη βρήκε έναν ακόμη τρόπο εξωτερίκευσης προς το κοινό. Το χρώμα, η κίνηση, η συνοδεία μουσικής όχι μόνο «έλυσαν τα χέρια» του καλλιτέχνη, αλλά οδήγησαν το κοινό στην ουσιαστικότερη μέθεξή του με το ωραίο.

B.2. 1^η προκείμενη: «Οι χάκερς είναι ο Μάης του 68 (η το παλιότερο κίνημα των χίπις) του ψηφιακού κόσμου.»

2^η προκείμενη: «Είναι η «Αντικουλτούρα» που σπάνια μεν επικρατεί, εξαναγκάζει όμως την κυρίαρχη ιδεολογία να αλλάξει και να «ανοιχτεί».

Συμπέρασμα: «Το ήθος των χάκερς είναι μία νέα ηθική εργασίας και πλήρωσης – μία νέα θεώρηση ζωής που πλουτίζει αφάνταστα την εποχή μας.»

Αξιολόγηση: Πρόκειται για αναλογικό συλλογισμό Συγκεκριμένα, η αναλογία εντοπίζεται στο συσχετισμό των «χάκερς» με τους νέους του «Μάη του 68». Οι προκείμενες του συλλογισμού είναι αληθείς (ανταποκρίνονται στους όρους της πραγματικότητας) αλλά αμφισβητείται η εγκυρότητά του καθώς οι ομοιότητες που δίνονται δεν αρκούν για να είναι ορθό το συμπέρασμα του συλλογισμού.

B.3. «χτυπούσε» = πληκτρολογούσε, δακτυλογραφούσε

«απρόσκοπτη» = ανεμπόδιστη, ελεύθερη

«ευρυγώνιας» = εκτεταμένης, διευρυμένης

«να αλλάξει» = να τροποποιήσει

«επιβεβαιώνεται» = πιστοποιείται, επαληθεύεται

B.4. Το ύφος της συνέντευξης χαρακτηρίζεται ως απλό και ευληπτό από τον αναγνώστη. Στοιχεία που επιβεβαιώνουν την παραπάνω άποψη είναι:

- η παράθεση παραδειγμάτων από την καθημερινή ζωή «Πάρτε παράδειγμα μία τέχνη που ήδη βασίζονταν 100% στην τεχνική – τον κινηματογράφο»
- η χρήση ερωτημάτων «Όσο για τις εικαστικές τέχνες, ποια η διαφορά αν, αντί για πινέλα και χημικά χρώματα, χρησιμοποιώ πίξελς;»
- ο μεταφορικός λόγος που δίνει ζωντάνια και αμεσότητα στο κείμενο «Το χρώμα, η κίνηση, η συνοδεία μουσικής όχι μόνο «έλυσαν τα χέρια» του καλλιτέχνη»

Γ. Κυρίες και Κύριοι,

Συμμαθητές, Συμμαθήτριες,

Από τη σημερινή ημερίδα δεν θα μπορούσε να λείπει μία τοποθέτηση για τη δυναμική που ασκούν οι νέες τεχνολογίες στη σύγχρονη δημιουργία. Μια δυναμική που όσο περνά ο καιρός όλο και μεγαλώνει με αποτέλεσμα ο χώρος της πνευματικής δημιουργίας ολοένα και διευρύνεται. Μέχρι πρότινος η πληροφορική και ειδικότερα το διαδίκτυο εξαίρονταν κυρίως για την επικοινωνιακή τους διάσταση και για την δυνατότητα μηχανοργάνωσης και αρχειοθέτησης τόσο στη δουλειά όσο και στο σπίτι. Σήμερα, υπάρχει

η δυνατότητα για μια πιο δημιουργική αξιοποίηση των επιτευγμάτων της τεχνολογίας και σε άλλους χώρους.

Βέβαια, η αλλαγή αυτή δεν έχει γίνει αποδεκτή από ένα μεγάλο μέρος της κοινωνία. Αιτιάσεις συνοδεύουν το πέρασμα στην «ψηφιακή» ζωή. Οι αμφισβητήσεις αυτές περιστρέφονται κυρίως γύρω από το κατά πόσο με τους ηλεκτρονικού υπολογιστές και το διαδίκτυο αναπτύσσουν οι άνθρωποι το «δώρο» με το οποίο έχουν «προικιστεί» από τη φύση, «την έλλογη σκέψη». Σε όσους αμφισβητούν αυτή την αλλαγή έχουμε να πούμε ότι το πέρασμα από την αναλογική στην ψηφιακή εποχή δεν αλλάζει κατ' ανάγκη τη ζωή μας. Η ζωή μετασχηματίζεται και διεξάγεται πια με νέα δεδομένα και μέσα που ανοίγουν νέους δρόμους έκφρασης και οδηγούν στην πρόοδο.

Ιδιαίτερα στον τομέα της πνευματικής δημιουργίας η μετάβαση στην ψηφιακή εποχή άνοιξε νέες προοπτικές τόσο για το δέκτη όσο και για τον πομπό. Για να ακριβολογήσουμε, άνοιξε προοπτικές για κάθε χρήστη αφού ο πομπός μπορεί να γίνει δέκτης και ο δέκτης πομπός. Αυτή η διαδραστική σχέση που έχει αναπτυχθεί παρέχει τεράστιες δυνατότητες στον άνθρωπο ως προς το να αναπτύξει και να οξύνει το πνεύμα του. Πιο συγκεκριμένα, μπορούμε να πούμε για την ανάπτυξη της πνευματικής δημιουργίας ότι:

- είναι ελεύθερη η κοινοποίηση όλων των απόψεων, στις οποίες κάθε άνθρωπος έχει δωρεάν και ελεύθερη πρόσβαση
- κάθε πολίτης μπορεί συνάμα να γίνει εκδότης και να παρουσιάσει το έργο του στον παγκόσμιο ιστό κάνοντάς το προσβάσιμο σε όλους, κάτι που δεν θα ήταν εφικτό να συμβεί με τα παραδοσιακά μέσα.
- είναι εύκολη η ανταλλαγή απόψεων και ο σχολιασμός κάθε θέματος διαχρονικού ή επίκαιρου (π.χ. σκεφτείτε πώς τα blogs οδήγησαν σε αυτή την εξέλιξη!). Υλοποιείται έτσι ο βασικός στόχος της κριτικής που είναι η θετική αντιπροσφορά μέσω της ανάπτυξης της σχέσης λόγου-αντιλόγου.

- αλλάζει ο ρόλος του διανοούμενου. Ο πνευματικός άνθρωπος ακολουθεί τον παλμό της εποχής του και συντονίζεται με τις εκάστοτε εξελίξεις. Είναι εξοικειωμένος με τις νέες τεχνολογίες κι από κει που τα κείμενά του διάβαζε ένας μικρός σχετικά αριθμός αναγνωστών, τώρα δημιουργώντας τη δική του ιστοσελίδα καταθέτει και συζητά τους προβληματισμούς του με κάθε έναν αναγνώστη ξεχωριστά.

- δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι καλλιτέχνες απέκτησαν νέες δυνατότητες και προοπτικές για το έργο τους. Η φαντασία εξακολουθεί να είναι το συστατικό στοιχείο της δημιουργίας. Η τεχνολογία ωθεί δυναμικά τη φαντασία προσφέροντας καινούργιους τρόπους εξωτερίκευσης της προς το κοινό. Νέες μορφές τέχνης προκύπτουν που αποτελούν πόλο έλξης για ολόένα και περισσότερους ανθρώπους ανά τον κόσμο.

Ο χώρος του πνεύματος διευρύνθηκε από την ανάπτυξη και διάδοση των νέων τεχνολογιών. Ο εκδημοκρατισμός της γνώσης και της πληροφορίας είναι γεγονός. Η εξέλιξη αυτή δεν μπορεί παρά να αναπτύσσει την κριτική ικανότητα του ανθρώπου. Δε γίνεται να μιλάμε για διάδοση της πληροφορίας και να μην είναι σύμφυτη αυτής της διάδοσης η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.

Η διαδικασία που ακολουθεί ο χρήστης του διαδικτύου για τη διεξαγωγή μιας ηλεκτρονικής έρευνας θα μπορούσε να παραλληλιστεί με την παραδοσιακή εργασία που καταβάλλει ένας ερευνητής προκειμένου να εκπονήσει μια συνθετική εργασία. Όπως ο ερευνητής καταφεύγει σε βιβλιοθήκες, αρχεία εφημερίδων και περιοδικών, έτσι και ο χρήστης του διαδικτύου πραγματοποιεί την ηλεκτρονική του αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων του κυβερνωχώρου. Οπότε δεν αίρονται οι διαδικασίες της συλλογής, επεξεργασία, αφαίρεσης και σύνθεσης που προϋποθέτουν την ύπαρξη κρίσης. Επίσης ένα σημαντικό πλεονέκτημα που έχει ο χρήστης του υπολογιστή είναι ότι μπορεί να επικοινωνήσει ηλεκτρονικά και άμεσα με τους συντάκτες των πληροφοριών και μέσα από αυτόν τον «ηλεκτρονικό διάλογο» να προαχθεί η ανταλλαγή απόψεων που είναι

τόσο σπουδαία για την ανάπτυξη της κριτικής. Τέλος η ίδια η άσκηση κριτικής μηνυμάτων, ιδεών και έργων που γίνεται μέσω του κυβερνωχώραου προάγει τόσο τον κρινόμενο όσο και αυτόν που κρίνει.

Συνεπώς, η αποτελεσματική χρήση του διαδικτύου απαιτεί χρήστες με υψηλά επίπεδα γνώσης και επίγνωσης του τι αναζητούν από τον παγκόσμιο ιστό. Είναι, λοιπόν, η χρήση του υπολογιστή είναι ένα είδος «τέχνης», σύγχρονης μεν και διαφοροποιημένης από την στερεότυπη εικόνα που έχουμε για την καλλιτεχνική δημιουργία, που δεν παύει όμως να προϋποθέτει τόσο το λόγο (με την έννοια της έκφρασης και με την έννοια της σκέψης) όσο και την τεχνική. Οπότε ας μην είμαστε επιφυλακτικοί απέναντι στην πληροφορική και το διαδίκτυο και ας μην κινδυνολογούμε, αλλά ας είμαστε επινοητικοί ως προς τους τρόπους με τους οποίους θα διαδοθεί αυτό το αγαθό σε όλους τους ανθρώπους.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ "ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ"